

Vänsterpartiet Finspång

Tilläggsbudget till de styrandes budget för 2025

För ett mer jämlikt Finspång

Vänsterpartiet i Finspång ser med oro på den ökande ojämlikheten i vårt land; något som också gäller för Finspång. Ojämlikheten visar sig när det gäller beskattning, ägande, disponibel inkomst, hälsa, möjligheter till hemarbete, fritidssysselsättning och boendesituation. Ojämlikheten driver utanförskap, politikerförakt och i många fall konflikter mellan olika grupper. Inte minst våra unga måste fundera på varför klasskamrater bär dyra märkeskläder, åker på fjäll- och utlandssemestrar eller har råd att delta i eftertraktade/dyra sporter och aktiviteter. Det är idag uppenbart att klassamhället blir allt tydligare också för våra barn, och inte endast finns i rapporter från ex. OECD eller Oxfam. Hjälporganisationer och kyrkorna i Finspång vittnar också om att behoven av mat och kläder ökar.

I vår ändringsbudget vill vi föra fram idéer och förslag som något kan mildra den skenande ojämlikheten, i en tid då skatteminskningar för de välbeställda ytterligare späder på ojämlikheten. Vi anser att våra förslag kan göra skillnad för de medborgare, särskilt barn och unga, som tydligast känner av den nationella "svångremspolitiken" och de dyrtider som rått under flera år.

Skolframgång är idag alltför mycket beroende av föräldrarnas ekonomiska, sociala och kulturella kapital. Vi emotser en sammanställning av Finspångs elevers läsförmåga, och hyser förhoppningar om en kraftsamling kring barns läsning. Våra unga behöver redskap för att granska fake news och källor.

Vi vill tacka de styrande för att de hörsammat vårt förslag om skriftlig information till alla som är 70+, så att de som inte är digitala får en lättillgänglig information om viktiga samhällsfunktioner som rör äldre. Det är också positivt att de styrande föreslår en näringslivstjänst, samt att Bergska gymnasiets framtid, efter input från Vänsterpartiet, lyftes upp för beslut i kommunfullmäktige.

Barn och unga är Finspångs framtid

Tillväxt skapas inte i diffusa överbyggnader – växten och kraften kommer underifrån och finns i varje barn. Politiken har ett särskilt ansvar för de barn, som av olika anledningar, lever i fattigdom. Flera av Agendamålen, och inte minst Barnkonventionen, förpliktar oss att genom prioriteringar och beslut uppmärksamma de barn och unga som behöver samhällets stöd och skydd.

Vi har varit och vill vara en del i en kraftsamling för bevarandet av vårt kommunala gymnasium. Redan inför införandet av marknadsskolan varnade Vänsterpartiet för de effekter som vi nu ser slår hårt mot mindre kommuner som Finspång. Kanske är det våra landsbygdselever eller ”skoltrötta” elever som blir hårdast drabbade i form av långa resor till närliggande större kommuner? Vi vill se att en riskanalys görs när det gäller gymnasiets framtid, dess elever och personal.

På nationell nivå ligger i stort sett allt fokus på repressiva åtgärder när det gäller att bekämpa den skenande ungdomsbrottsligheten. På lokal nivå vill Vänsterpartiet ytterligare stärka det förebyggande arbetet bland barn och unga. Kultur- och fritid spelar en viktig roll för välfärden och bidrar till ett rikare samhälle att leva i för alla. Våra ungdomar är Finspångs framtid.

Ojämligheten ökar i Sverige, något som också gäller i Finspång. Det ska vara möjligt för alla barn att uppfylla sina drömmar, oavsett föräldrarnas utbildningsbakgrund, ekonomiska tillgångar eller hälsa.

Ett läslyft i Finspång

Vänsterpartiet saknar en rejäl analys av vad som kan ligga bakom de oroväckande och röda utbildningssiffrorna. Vi är medvetna om att läsförmågan sjunker i hela landet, men vill bidra till att fokus sätts på kraftfulla insatser som också engagerar föräldrar och samhället i stort. Särskilt barns läsförmåga styr skolframgången på ett tydligt sätt vilket framgår i en avhandling som nyligen presenterats i Umeå (Sehlström, 2024). I den har undersökts sambandet mellan läs- och skrivförmåga och skolframgång på gymnasiet. Därför vill vi se en utbildningsinsats som riktar sig till pedagoger i grundskolan. Läsförmågan ska inte predestineras utifrån föräldrars utbildningsnivå. Det är, och har alltid varit, skolans främsta uppgift att garantera att eleverna, särskilt eleven de som har dyslexi/lässvårigheter, får en adekvat läsundervisning som ger resultat.

Vi har i dagsläget ingen kännedom om hur många lärare som har specialpedagogisk utbildning med inriktning läsning. Vi vill att

läsundervisningen i Finspångs skolor forskningsanknyts med hjälp av en uppdragsutbildning via Linköpings universitet. Något vi föreslagit under många år, men ej fått gehör för.

Uppdragsutbildning för 20 pedagoger specialpedagogik med inriktning läsning-5p 300 000 kr

Barnfamiljers ekonomi – inför högtidspeng

I takt med stigande Inflation, rekordhöga matpriser, ökade energipriser och räntor blir den ekonomiska situationen alltmer akut för barnfamiljer i Sverige – barnens grundläggande rättigheter hotas när rätten till skälig levnadsstandard, fritid och god hälsa påverkas av dessa kostnadsökningar.

Det är barnfamiljer med lägre inkomster, samt ensamstående föräldrar som har svårast att få vardagsekonomin att gå ihop då många saknar marginaler för ökade levnadskostnader. Detta visar siffror från en Sifo-mätning 2023 på uppdrag från Rädda barnen, Hyresgästföreningen, Majblomman och Röda Korset.¹

Vänsterpartiet Finspång vill därför fortsätta driva frågan om en högtidspeng. En högtidspeng ger socialsekreterare möjlighet att godkänna ansökningar om extra stöd á 500 kronor per barn till jul och födelsedagar. En liten summa, men en liten ljusglimt för de barn som får del av Högtidspengen.

Högtidspeng till ca 250 barn som lever i familjer med försörjningsstöd 150 000 kr.

En meningsfull fritid för Finspångs unga – Ökat stöd till kultur- och fritidsverksamhet

Kultur- och fritidsaktiviteter som erbjuds våra unga är ojämt fördelade, och styrs i många fall av föräldrarnas plånbok och jobbsituation. Flera av de populära sporterna kräver dyr utrustning, och alltför få flickor deltar i föreningarnas aktiviteter. Vänsterpartiet föreslår att kultur- och fritidsverksamheter ges ytterligare resurser, som ex. kan användas till ferieaktiviteter/resor/busskort. En satsning som kan förebygga

¹ Källa: <https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/arbetar-med-barn/barnfattigdom/nya-siffror-bekraftar-barnfattigdom-ar-ett-akut-problem/>

utanförskap och destruktiva aktiviteter under skolloven.

Ökat stöd till kommunala fritidsaktiviteter för barn och unga med inslag av kultur 125 000 kr.

Jämlika arbetsvillkor

För att kommunen ska lyckas med sin personalförsörjning krävs stora utbildningssatsningar och åtgärder för att öka attraktiviteten inom främst de kvinnodominerade yrkena. Centralt i detta sammanhang är högre löner, ökad personaltäthet, förbättrad arbetsmiljö och någon form av karriärstege och nytänkande när det gäller vilken kompetens som behövs för de olika delar som ingår i ex. undersköterskornas arbetsuppgifter.

Lön som går att leva på – låglönesatsning

Det finns medarbetare (oftast kvinnor), som trots heltid, har svårt att försörja sig. Dessa medarbetare har INTE kunnat ta del av de fördelar som hemarbete innebär. Inom kommunen har tidigare förekommit riktade lönesatsningar för att underlätta rekryteringen inom bristyrken. Varför inte individuell lönesättning som har varit fallet för pedagoger? Oro för att få ihop vardagsekonomin främjar INTE den psykiska hälsan, och kan vara en del av förklaringen till den mycket höga sjukfrånvaron bland kvinnor inom vård- och omsorgssektorn.

Låglönesatsning inom bristyrken

1 000 000 kr

Räkna med seniorerna

Lindra äldres utanförskap – använd ickedigitala informationskanaler

Äldre är särskilt sårbara när det gäller att skaffa sig information. Dels handlar det om digital kompetens, men också om tillgång till ex. läsplattor eller dator. Vi anser att Finspångs kommuns hemsida är svåråtkomlig också för en ovan användare. Därför föreslår vi skriftlig information som en gång per år når alla som fyllt 70 i form av en broschyr eller som en del i Fokus Finspång. Vad skriften behöver innehålla kan vara en konkret uppgift för KPR, i samarbete med Servicekontoret.

Ickedigital information om viktiga samhällsfunktioner till äldre 100 000 kr.

Tätortsnära odling

Häng på odlingstrenden - stöd till odlingslotter

Utmed flera av våra infartsvägar syns oftast ogästvänliga "gräsöknar" som möter förbipasserande och besökare. Vi uppskattar att Finspångs kommun har ökat förekomsten av ängar och planteringar som främjar biologisk mångfald, pollinerande bin och insekter. Vi föreslår också att arbetet med skapandet av nya odlingslotter synliggörs och intensifieras. Odlingslotter är ett bra alternativ för människor med trädgårds- och odlingsintresse, men som inte har tillgång till en trädgård. Inte minst MSBs farhågor vad gäller krismedvetenhet, föranleder att vi i Finspång uppmuntrar till egen odling och att vi behåller och helst utökar grönyrtorna också i tätorten.

*Fler odlingslotter och insatser för att möjliggöra tätortsnära odling
150 000 kr.*

Förslag till beslut

Vänsterpartiet i Finspång föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att som tillägg till S, L och C:s budget även anta:

1. att uppdragsutbildning 5-p specialpedagogik med inriktning läsning för 20 pedagoger 300 000 kr,
2. att 150 000 kr tillförs social sektor för införandet av Högtidspeng,
3. att kultur- och fritidsverksamheten får ökade resurser med 125 000 kr för genomförandet av ferieaktiviteter i form av läger/resor/busskort,
4. att avsätta 1 000 000 kr till låglönesatsning inom främst vård- och omsorgssektorn,
5. att kommunikationsavdelningen tillförs 100 000 kr för ickedigital samhällsinformation till medborgare som fyllt 70 år,
6. att stödja anläggandet av odlingslotter med 125 000 kr och
7. att satsningarna finansieras genom en minskning av kommundemensamma medel med 1 800 000 kr.